

L'estudi realitzat sobre la Masia Catalana representa una aportació excel·lent a la cultura catalana

La Demarcació de Girona del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya presenta el llibre “La Masia Catalana”

Girona, a 14 de novembre de 2005.- La Vocalia de Projecció i Cultura de la Demarcació de Girona del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, amb la col·laboració de Brau Edicions, presenta el llibre “**LA MASIA CATALANA. Evolució, arquitectura i restauració**” de **Rosa Congost, Pere Gifre, Antoni González Moreno-Navarro, Rosa Lluch, Elvis Mallorquí, Jeroni Moner, Ramon Ripoll, Enric Saguer, i Kim Castells i Robin Townsend (fotografies)**. L'acte tindrà lloc el proper **dimecres 16 de novembre de 2005 a les vuit del vespre a la Sala Rafael Masó de la Demarcació de Girona del COAC** (Pl. Catedral, 8 – Girona), i comptarà amb la participació dels arquitectes Josep Martorell, de MBM arquitectes, i Jeroni Moner que presentaran el llibre.

La Masia Catalana és un llibre interessant, útil, de lectura fàcil i d'impacte visual, però també representa una excel·lent aportació a la cultura catalana. D'un temps ençà la masia ha perdut, en gran mesura, la seva condició de centre d'una unitat d'explotació agrícola i ha entrat a formar part del mercat immobiliari. En aquest sentit, cobren una importància capital els processos de restauracions, remodelacions i rehabilitacions a què està sotmesa. L'aportació del llibre a la cultura catalana deriva de l'exhaustiu estudi històric del mas des del segle X fins a després de la Guerra Civil realitzat en el primer capítol per Rosa Congost, Enric Saguer, Rosa Lluch, Pere Gifre i Elvis Mallorquí, membres del Centre de Recerca d'Història Rural de la Universitat de Girona, i de l'anàlisi de la vida a la casa de pagès –lloc, objectes i pensament– desenvolupat en el segon capítol per l'arquitecte Ramon Ripoll, qui afirma que “la masia no és el resultat del virtuosisme creatiu del constructor, sinó la conseqüència del sentit comú i el seny de la cultura rural”. Els altres tres capítols del llibre estan referits exclusivament als aspectes arquitectònics de la masia. Són *La masia: una arquitectura singular* –estudis, tipologies, tipus i models, mitificació...– de Jeroni Moner; *La tècnica constructiva* – materials, elements, sistemes estructurals i durabilitat– del mateix Ramon Ripoll, i *Com restaurar una masia*, d'Antoni González, on es detallen els mètodes, les diferents tècniques, el manteniment, tot sobre la consideració especial de la masia com a monument. El llibre inclou un annex amb informació en imatges de restauracions de vuit masos en quatre comarques.

El llibre compta amb un pròleg de Josep Martorell.

[Clica aquí per descarregar-te la coberta del llibre](#)

FITXA TÈCNICA

	Autors
	Rosa Congost, Pere Gifre, Antoni González Moreno-Navarro, Rosa Lluch, Elvis Mallorquí, Jeroni Moner, Ramon Ripoll, Enric Sagner, i Kim Castells i Robin Townsend (fotografies)
	Format
	28, 5 x 24 cm
	Pàgines
	168 pàg
	ISBN
84-95946-52-1	
Data publicació	
Juny 2005	
Edita	
Brau Edicions	

PRÒLEG de Josep Martorell Codina, arquitecte

Hi ha un paràgraf d'aquest llibre en el qual un dels autors diu el que a mi fa molts, moltíssims anys, que em sedueix de les masies catalanes. Ramon Ripoll afirma: «Volem evidenciar que la masia no és el resultat del virtuosisme creatiu del constructor, sinó la conseqüència del sentit comú i el seny de la cultura rural.» Aquesta consideració sobre la masia s'hi refereix fonamentalment com a objecte arquitectònic i és un aspecte que m'agradaria glossar. Però, primer, vull assenyalar que aquest llibre és un estudi molt rigorós i molt complet, escrit per professionals de vàlua reconeguda, que comença amb una sèrie de consideracions i descripcions del que era la vida rural i el paper dels masos a l'edat mitjana i la seva evolució, fins a arribar a les darreres dècades, quan s'han produït els abandonaments de moltes terres, conseqüència de les polítiques agràries de la Unió Europea, i les cases de pagès (les masies) s'han separat sovint de les terres amb les quals constituïen una unitat d'explotació agrícola, per ser utilitzades com a cases d'estiu, segones residències, centres de turisme rural...

Després, el llibre segueix explicant el que ha estat la vida de les masies i la vida a les masies, amb tota la seva riquesa d'oportunitats de viure, però, també, amb les seves limitacions i condicionaments. Igualment, tracta sobre la construcció (materials, tècniques, elements formals i formes constructives...) i l'anàlisi de la masia com una tipologia arquitectònica singular i sobre les característiques, els elements i l'evolució d'aquest tipus arquitectònic.

Quan el llibre explica que, després de la guerra civil i a poc a poc, l'edifici masia deixa de tenir la finalitat per la qual va aparèixer com a tipus arquitectònic específic, es planteja què és el que cal fer amb les masies que encara aguanten i que són capaces de fer un servei com a edifici. Aquesta situació és la que porta a dedicar la darrera part del llibre a consideracions sobre la necessitat de no malbaratar el patrimoni cultural –en aquest cas específicament arquitectònic– que representen les masies que «s'aguanten dretes i poden ser utilitzades per a usos diferents d'aquell per al qual varen néixer.

El que jo pugui dir en aquesta introducció sobre el que penso de la masia té molt poc interès perquè els autors del llibre ja ho han dit tot, bé i de manera minuciosa, seriosa i exigent. Però no hi ha més remei, em toca dir alguna cosa i amb molt de gust ho faré.

Voldria posar l'accent sobre aquella frase que he destacat en començar aquesta introducció i glossar-la: «la masia no és el resultat del virtuosisme creatiu del constructor, sinó la conseqüència del sentit comú i el seny de la cultura rural...»

Anant per Catalunya sempre he trobat que les masies són edificis que estan impecablement situats en relació amb el seu entorn, que són objectes arquitectònics absolutament coherents, sense cap contradicció entre la seva composició i els elements formals que les defineixen i, a més, sempre d'una racionalitat constructiva total, amb un no sé què de qualitat espacial i de càrrega poètica. Són objectes bells. Totes aquestes característiques que acabo de descriure són les que fan d'un objecte construït una peça d'arquitectura.

Això ho dic perquè crec que un edifici, a part de la necessària però no suficient riquesa plàstica, no és arquitectura si no té en compte tres elements: la relació amb el lloc, la racionalitat constructiva i l'ús al qual va destinat. Pel que fa al lloc on està situat, més que un objecte singular el que cal que sigui és una peça de la ciutat o, en el cas de la masia, una peça del paisatge. I, llevat d'alguna rara excepció, les masies catalanes són peces inseparables del seu entorn. Si no hi fossin les trobaríem a faltar. Tampoc un edifici és arquitectura si la seva forma no respon a un procés constructiu racional i si no n'és conseqüència. Em sembla que ja no hi pot haver més racionalitat en la construcció d'una masia. Ho explica a bastament un apartat d'aquest llibre, detallant els materials, els processos constructius i els elements tipològics. Finalment, una construcció no és arquitectura si no serveix la finalitat per a la qual ha estat pensada. Sembla estrany haver de posar l'accent en aquest fet de l'arquitectura com a servei, és a dir, que serveix per a la funció per a la qual ha estat concebuda. Però cal posar-l'hi perquè no sempre passa així. En el nostre cas, per ser el punt de suport de l'explotació agrícola i pecuària dels masos, les masies ho han estat, sense cap dubte.

Quan tot això es dona, i en el cas de la masia és així, estem davant d'obres d'arquitectura i, com molt bé diu el fragment del text citat, estem davant d'una conseqüència del sentit comú i –en aquest cas– del seny de la cultura rural. I podem afegir que l'arquitectura de les masies és precisament molt característica per aquesta coherència entre forma i necessitats d'ús, per la racionalitat de la seva construcció, per la perfecta i lògica integració al paisatge. I podem afegir que la masia no sorgeix, a diferència de molta arquitectura recent de Catalunya, després dels anys quaranta del segle XX, per afanys comercials i especulatius, allunyada de qualsevol model culte de referència i banalitzada per exigències del mercat, sinó que l'arquitectura de la masia és, gairebé sempre, conseqüència d'un procés lògic, racional i sàviament culte.

El fet que actualment a les masies, ja fora de l'ús per a les quals varen ser concebudes fa segles, se'ls busqui un altre ús no és un cas especial, és el de gairebé tota l'arquitectura que s'ha construït amb un mínim de professionalitat. En general, els edificis tenen una vida més llarga que no pas el programa a partir del qual han estat, primer, concebuts i projectats i, després, construïts. Responen gairebé sempre a un programa, però poden continuar fent servei amb altres finalitats si s'és capaç de fer-hi les intervencions necessàries per adaptar-los, sense anar contra natura –és a dir, en coherència amb la seva morfologia– a la nova funció. El llibre que teniu entre mans en parla i ho fa amb rigor, detall i molta profusió.

I acabo. És bo encetar un llibre amb la seguretat de trobar-hi explicacions serioses i convincents sobre un fet cultural com la masia, que durant molt temps ha tingut pes en el creixement de Catalunya, encara que avui sigui cosa del passat. Aquest llibre és una excel·lent aportació a la cultura catalana. M'agradaria que els lectors, després de llegir-lo, estiguessin d'acord amb aquesta darrera afirmació.

Per a més informació:

Departament de Comunicació COAC Girona: Vanessa Masip. ☎ 972 .41.28.96 – ✉: premsa.gir@coac.net
Sala de Premsa: http://www.e-coac.org/premsa/e-coac_noticies/